

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 123/16
V Luxemburgu 10. novembra 2016

Rozsudok vo veci C-174/15
Vereniging Openbare Bibliotheken/Stichting Leenrecht

Vypožičiavanie elektronickej knihy (e-book) možno za určitých podmienok stotožniť s vypožičiavaním bežnej knihy

V takejto situácii sa uplatní výnimka verejného vypožičiavania, pri ktorej sa predpokladá najmä primeraná odmenu pre autorov

V Holandsku vypožičiavanie elektronických kníh verejnými knižnicami nepatrí do režimu verejného vypožičiavania uplatniteľného na bežné knihy. V súčasnosti verejné knižnice sprístupňujú verejnosti elektronické knihy na internete na základe licenčných zmlúv s držiteľmi práv.

Vereniging Openbare Bibliotheken, združenie verejných knižníc v Holandsku, ďalej len „VOB“, sa domnieva, že režim uplatniteľný na bežné knihy by sa mal uplatňovať aj na digitálne vypožičiavanie. VOB v tomto rámci podalo žalobu proti Stichting Leenrecht, nadácii poverenej vyberaním odmien pre autorov, aby dosiahlo deklaratórny rozsudok v tomto zmysle. Žaloba VOB sa týka vypožičiavania organizovaného podľa modelu „one copy, one user“, konkrétne, vypožičiavania rozmnoženiny knihy v digitálnej forme, ktoré sa uskutoční umiestnením tejto rozmnoženiny na server verejnej knižnice a umožnením užívateľovi, aby rozmnožil uvedenú rozmnoženinu jej stiahnutím na svoj vlastný počítač, pričom počas obdobia vypožičania je možné stiahnuť len jednu rozmnoženinu a po uplynutí tohto obdobia rozmnoženina stiahnutá týmto užívateľom prestane byť použiteľná.

Rechtbank Den Haag (Súd prvého stupňa v Haagu, Holandsko), ktorému bol tento spor predložený, sa domnieval, že rozhodnutie o návrhoch VOB závisí od výkladu ustanovení práva Únie a položil Súdnemu dvoru viaceré prejudiciálne otázky. Smernica Únie z roku 2006, ktorá sa týka najmä práva nájmu a vypožičiavania kníh, stanovuje, že výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať takéto nájmy a vypožičiavania prináleží autorovi diela. Členské štáty však môžu ustanoviť, pokiaľ ide o verejné vypožičiavanie, výnimky z tohto výhradného práva za predpokladu, že autori dostanú aspoň primeranú odmenu.¹ Vzniká teda otázka, či sa táto výnimka uplatňuje aj na vypožičiavanie elektronických kníh organizované podľa modelu „one copy, one user“.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor najskôr konštatuje, že neexistuje nijaký rozhodujúci dôvod, ktorý by umožňoval kategoricky vylúčiť z pôsobnosti smernice vypožičiavanie digitálnych rozmnoženín a nehmotných predmetov. Takýto záver navyše potvrdzuje cieľ sledovaný smernicou, a síce, že autorské právo sa musí prispôbiť novému hospodárskemu vývoju. Navyše úplné vylúčenie vypožičiavania v digitálnej forme z pôsobnosti smernice by bolo v rozpore so všeobecnou zásadou, ktorá ukladá povinnosť vysokej úrovne ochrany autorov.

Následne Súdny dvor overuje, či by verejné vypožičiavanie rozmnoženiny knihy v digitálnej forme podľa modelu „one copy, one user“ mohlo patriť do pôsobnosti článku 6 ods. 1 smernice 2006/115.

V tomto ohľade Súdny dvor konštatuje, že vzhľadom na dôležitosť verejného vypožičiavania digitálnych kníh a s cieľom ochrany tak potrebného účinku výnimky pre verejné vypožičiavanie upravené v článku 6 ods. 1 smernice, ako aj prínosu tejto výnimky ku kultúrnemu rozvoju nemožno vylúčiť, že tento článok sa uplatňuje v prípade, keď má transakcia uskutočnená knižnicou

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájmomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, s. 28).

prístupnou verejnosti, vzhľadom najmä na podmienky stanovené v článku 2 ods. 1 písm. b) tejto smernice, vlastnosti v podstate porovnateľné s vlastnosťami vypožičiavania tlačенých diel. Platí to aj v prípade vypožičiavania rozmnoženiny knihy v digitálnej forme podľa modelu „one copy, one user“.

Súdny dvor usudzuje, že pojem „vypožičiavanie“ v zmysle smernice sa vzťahuje aj na takýto druh vypožičiavania.

Súdny dvor tiež spresňuje, že členské štáty môžu stanoviť ďalšie podmienky, ktoré by mohli zlepšiť ochranu autorských práv nad rámec toho, čo je výslovne stanovené v smernici. V prejednávanej veci holandská právna úprava vyžaduje, aby rozmnoženina knihy v digitálnej forme sprístupnená verejnou knižnicou bola držiteľom práva šírenia alebo s jeho súhlasom uvedená na trh prvým predajom alebo iným prvým prevodom vlastníctva tejto rozmnoženiny v rámci Únie. Podľa Súdneho dvora sa takáto dodatočná podmienka musí považovať za zlučiteľnú so smernicou.

Pokiaľ ide o prípad, že by rozmnoženina knihy v elektronickej forme bola vyhotovená z nelegálneho zdroja, Súdny dvor pripomína, že jedným z cieľom smernice je bojovať proti pirátstvu, a zdôrazňuje, že pripustenie vypožičiavania takejto rozmnoženiny by mohlo spôsobiť nositeľom autorských práv neodôvodnenú ujmu. Výnimka verejného vypožičiavania sa v dôsledku toho neuplatňuje na sprístupňovanie rozmnoženiny knihy v digitálnej forme verejnou knižnicou v prípade, že táto rozmnoženina bola vyhotovená z nelegálneho zdroja.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499